

1950-2000

דוד שלון - תש"י-תש"ס

לטביאה, יובל ויונתן באהבה.
התזמורת הסימפונית ירושלים,
רשות השידור

1950-2000

The
Jerusalem
Symphony
Orchestra
IBA

התזמורת
הסימפונית
ירושלים
רשות השידור

דוד שלון תש"י-תש"ס

דוד שלון מנצח 1950-2000

דוד שלון היה מנהלה של התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור ושל התזמורת הפילהרמונית לוקסמבורג. הוא שימש כמנצח אורח ראשי של תזמורת רשות השידור הספרדי.
בין השנים 1993 ו-1987 היה המנצח הראשי של התזמורת סימפונית של דיסלדורף.

דוד שלון נולד בתל אביב ולמד כינור אצל רמי שבלוב ואצל עליזה פניבש, קרן יער אצל יעקב מישורי. הוא החל ללמוד ניצוח אצל נעם שריף והמשיך אצל הנס סווארובסקי בווינה.

בעת שהותו בווינה הזמין אותו לאונרד ברנשטיין לשמש כעוזרו בעבודתו עם התזמורת הפילהרמונית של וינה. בשנת 1980 ניצח על התזמורת הסימפונית הווינאית ועל תזמורת רדיו בווריה ומאז ניצח שלון על תזמורות רבות, בהן התזמורת הפילהרמונית של ברלין, וינה, ישראל, צ'כיה, רוטרדם, שטוקהולם ולונדון. על תזמורת לייפציג, סנטה צ'צ'יליה, התזמורת הלאומית של צרפת, הגוואנדהאוז בלייפציג, תזמורת יוסטון, סיניסטי, סנט פול, וסן פרנסיסקו בארה"ב. משנת 1992 ועד יומו האחרון, שימש שלון כמנהלה המוסיקלי של התזמורת הסימפונית ירושלים, רשות השידור. כמו כן, ניצח על הפקות אופראיות בבתי האופרה של וינה, פרנקפורט, אמסטרדם ותל אביב. בשנים האחרונות שימש שלון גם כמנצחה של התזמורת הפילהרמונית הצעירה של גרמניה. דוד שלון ניצח על תזמורות בפסטיבלים הנודעים באדינבורו, וינה, ברלין, פרנקפורט, פאריס, הלסינקי, שלזוויג הולשטיין, וורוצלב, אספן ובלוקנהאוס. הוא ניצח על ביצועי בכורה של יצירות ישראליות רבות כמו גם על יצירות של בריו, דיטייה, הנזה, גונו ופנדרצקי.

דוד שלון הופיע גם עם תזמורות של מוסיקאים צעירים וניצח על סיורי קונצרטים של התזמורת הפילהרמונית הצעירה של גרמניה, תזמורת הנוער האוסטרלית וניצח על התזמורת הסימפונית הבינלאומית בפסטיבל "חורף קלאסי בירושלים". עם הסולנים שהופיעו תחת שרביטו נמנים אייזיק שטרן, יצחק פרלמן, סטיבן איסרליס, שורה צ'רקסקי, גדעון קרמר, היינריך שיף, טביאה צימרמן, רדו לופו, אנדראש שיף וויקטוריה דה לוס אנחלס. הקלטותיו כוללות תקליטור עם הקונצ'רטות לויולה מאת ברטוק והינדמית, שזכה בפרס המבקרים בגרמניה ותקליטור נוסף עם הקונצ'רטות מאת שניטקה וקופיטמן. בשני התקליטורים הסולנית היא רעייתו הוויולנית טביאה צימרמן, והתזמורת הסימפונית ירושלים, רשות השידור. דודו שלון ז"ל נפטר לפתע ב-15 בספטמבר ביפו, במהלך סיור קונצרטים כשליצידו טביאה ויובל האהובים.

לדודו באהבה

דודו שלון ז"ל

את דודו הכרתי כשהיה כבר מוסיקאי בשל ומנצח ידוע, זאת במסגרת תפקידי כיו"ר ההנהלה של התזמורת הסימפונית ירושלים - רשות השידור.

דודו, שהיתה בו בגרות מוסיקלית מפתיעה מצד אחד, היתה בו גם נערות שובבית מצד שני, שובבות שלצידה רגשנות, חברות ומעל לכל אהבת אדם.

עבודתו של דודו עם התזמורת הניבה פירות, והביאה להצלחות אמנותיות רבות ושיאים חדשים שהתזמורת לא ידעה קודם לכן כמותם, במיוחד בסיורים בחו"ל.

היה לו אומץ לדודו להביא את התזמורת ולנצח עליה במרכזי המוסיקה החשובים של אירופה, למשל בקונצרטים בהם בוצעו יצירות של מלחינים אירופאים מהקלאסיקה התזמורתית, ולהציב אתגר מקצועי רציני בפני הנגנים.

התוצאות דברו מאליהן: השבחים היו רבים והביקורות מצויינות, אך דודו, מעולם לא נעצר תוך כדי שביעות רצון, אלא להפך: הוא המשיך בחזרות, בתרגול ובעבודה קשה ושאף כל הזמן הלאה, לאתגרים מקצועיים חדשים, להעלאת הרמה של התזמורת, ולחינוך הדור הבא של קהל המאזינים.

אישית, נהנתי מאד מביצועיו של דודו למוסיקה של מהלר, ריכארד שטראוס, ומוסיקה בת זמננו, ואני חייב להודות כי חלק מהשכלתי, לפחת לגבי יצירותיו של ריכארד שטראוס, בא לי כתוצאה מכך ששמעתי וחרתי ושמעתי את התזמורת פעמים רבות, בחזרות ובקונצרטים בניצוחו, ומהסבריו וניתוחיו המעניינים בפגישות שבינינו.

אזכור את האושר שחש דודו כאשר נולד יובל בנו הראשון לו ולטביאה צימרמן רעייתו. לא היה גבול לגאוותו ולרגשותיו, עד כדי כך שויתר על מסע קונצרטים עם התזמורת, ובלבד שיוכל להיות בקרבתם של טביאה ויובל.

כמו בניצוח ובניהול המוסיקלי, היה דודו גם איש משפחה למופת. דאגתו לאמו ז"ל, אחותו, רעייתו ובנו, היה תמיד בראש סולם העדיפויות שלו, וגם תוך כדי פעילות אינטנסיבית רבה במוסיקה, מעולם לא הזניח את משפחתו, ותמיד ידע לשלב יחד את שתי אהבותיו, המוסיקה והמשפחה.

הידיעה על מותו ללא עת של דודו, גרמה לנו כאב רב, עם מותו אבדנו חבר, רע, ומוסיקאי נפלא ומסור.

דודו חסר לנו ויחסר לנו תמיד, ונתנחם במחשבה כי רעייתו וילדיו יזכירו לנו תמיד את שתי אהבותיו, המוסיקה והמשפחה.

יחזקאל ביניש, עו"ד

יו"ר הנהלת התזמורת

דודו!

עברה יותר משנה מאז הלכת מאתנו ואני עדיין לא מעכל את האובדן.

הכרנו לראשונה כשני כנרים צעירים באקדמיה למוסיקה בשנות ה-60, נפגשנו שנית כמנצח אורח ונגן בתזמורת בשנות ה-80, המשכנו בשנות ה-90 אתה כמנהל מוסיקלי ואני כמנכ"ל. בכל התקופות הללו התגלית כמוסיקאי מעמיק ומנצח שמקפיד על הפרטים בחזרות אבל נותן למוסיקה לזרום בקונצרטים.

גם כשהיינו צריכים להעביר בקורת על תפקודם של נגנים עשית זאת בצורה אוהדת ומתחשבת שהקלה עליהם את המעמד.

דודו, היית אמיץ מאד לקחת על עצמך את ניהול התזמורת באחת השעות הקשות שלה והתרומה שלך היתה כמו סם חיים מבחינה אומנותית. בעזרתך הצלחנו להעמיד תזמורת שזכתה לביקורות נפלאות בארץ ובחו"ל. הבאת אלינו רבים מהאמנים הבינלאומיים שרק חלמנו שיופיעו אתנו ובראשם טביאה היקרה לנו מאד.

דודו - אנו משתדלים להמשיך בדרך שהתוית לנו אבל זה קשה בלעדיך ואתה חסר, מאסטרו - חסר מאד.

זוסיא רודן
מנכ"ל התזמורת

לדודו באהבה

לדודו באהבה

על דודו

היה לי חבר ובאמצע חייו נלקח מאתנו כך, פתאום הלך, ככה סתם...

דודו ואני קיבלנו את המינוי מהנהלת התזמורת במרץ 1991 ביחד, כצוות. אני עמדתי להתחיל בעבודה מוקדם ככל האפשר בכדי להכין את עונת 1991-1992 ואילו דודו שלון עמד להיכנס לתפקידו המלא כמנהלה המוסיקלי של התזמורת לקראת עונת 1992-1993. הכרותי עם דודו החלה שנים רבות לפני כן, כשנמנה על מקבלי המלגות של קרן התרבות אמריקה - ישראל שאותה ניהלתי. אז זו היתה הכירות שיטחית מעט, כשל מי שעוקב אחר תלמיד מצטיין, אך דווקא משעבר ללמוד בוינה התהדק הקשר בינינו כי בשנות לימודיו בחול דאג דודו לעדכן אותי על השגיו ועל תכניותיו.

בכל ביקור בארץ היה בא למשרד בכדי לדווח ובין ביקור למשנהו היתה זו אמו שעדכנה אותנו בטלפון או בפגישות. בן יחיד היה לה, דודו. ככל שדאגה לו היתה מאד מאד גאה בו. בשנים שבהן החל כבר בקריירה של מנצח לא היית פגש אותה בקונצרט או ברחוב מבלי שהיה לה בתיקה הביקורת האחרונה שהתפרסמה על אחד הקונצרטים שלו. דודו היה מרכז חייה בוודאי בשנים המאוחרות יותר, והוא דאג לה ככל שיכול היה וככל שנתנה.

דודו ניצל עד תום את שנות חייו בוינה בצד הלימודים. שמע המון קונצרטים ואופרות, קשרים עם מבצעים ומלחינים. דודו היה אספן הדוק וידע מה והיכן למצוא - פרטיטורות, תקליטים נדירים, ספרי מוסיקה, שירה והגות. כלי נגינה ופטיפונים ישנים אוסף שהלך וגדל. שנים מספר שימש דודו שלון מנצח - עוזר למאסטר לאונרד ברנשטיין אשר מאד העריך אותו. דודו היה שותף להכנת כמה ביצועי בכורה והקלטות של יצירות ברנשטיין ומאז כלל מוסיקה של המאסטר לעיתים קרובות בתכניותיו בכל רחבי העולם. בכלל, דודו היה מעורה מאד במוסיקה בת זמננו. והכרותו הקרובה עם כמה מהמלחינים החשובים זיכוהו בביצוע בכורה עולמי של יצירותיהם - דוטייה, פנדרצקי, הנצה, והרבה אחרים. בהקשר זה ראוי גם לציין את הקשר המיוחד של דודו עם נעם שריף, שהיה עבורו מדריך רוחני, רב השראה שאת יצירותיו הירבה לבצע ככל שיכול היה.

במשך השנים נוצרה ידידות אישית יותר בינינו אהבתי לעקוב ולשוחח איתו אחרי התקדמות הקריירה שלו ולהשתתף בהתלבטויותיו. הוא שיתפני בשמחותיו ובהצלחותיו. דודו שמח מאד על מינויו החשוב הראשון כמנהל המוסיקלי של התזמורת הסימפונית בדיסלדורף, תפקיד בו שימש בהצלחה בשנים 1988 עד 1993. בתקופה זו כבר התגוררו הוא וטביאה צימרמן בדיסלדורף. הם הכירו בקיץ 1987 בפסטיבל של גדעון קרמר באוסטריה ומאז היו יחדיו - בחייהם הפרטיים ובמידה שהקריירות שלהם אפשרו - גם על הבמה ובהקלטות. כולנו התאהבנו בטביאה מן הצליל הראשון שהשמיעה והמפגש הראשון אתה. אשה צעירה, יפה, מוסיקאית נדירה, חכמה.

ישירה וישרה, ומשרה שמחת חיים אשר כבשה את כולם. דודו וטביאה באו לארץ להופעות משותפות החל מסוף 1987. טביאה למדה במהירות לדבר עברית וזו השפה בה היא משוחחת עם ילדיה ועם חבריה הרבים כאן. הם שיפצו דירה הסמוכה לדירת אמו של דודו וזו היוותה להם בסיס למגורים בשראל.

לאחר דיסלדורף, חיפשו מקום שקט, מיוחד, כפרי אך קרוב לנמל התעופה הבינלאומי של פרנקפורט ומצאו את טחנת המים הישנה בכפר בירשטיין ועברו לגור שם, כשהם משפצים, מחדשים ומתכננים באהבה רבה (העבודות בתוך הבית הסתיימו למעשה רק לאחר מותו של דודו). רצה הגורל וזימן לנו הזדמנות לפעול בתזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור. במשך כשבע שנים בהן כיהנתי כמנהל כללי וכיועץ אמנותי של התזמורת. היתה זו תקופה מאד מעניינת וקשה אך לעיתים גם מאד מלהיבה. הקשרים בין דודו וביני היו הדוקים ביותר. שיתוף הפעולה בין מנהל מוסיקלי ובין מנהל כללי יכול להיות רב פנים ולא תמיד הן דווקא מחייכות.

דודו היה נתון לגמרי לענייני התזמורת, השיחות עם דודו התנהלו בכל שעות היום או הלילה כולל שבתות וחגים ובכל דרכי התקשורת, בעיקר בשיחות טלפון ארוכות. דודו היה תמיד גאה לרכוש את המכשיר החדש והעדכני בתחום הקומוניקציה. בשיחות עמו שלטה תמיד החביבות המיוחדת שלו, עם חוש הומור ובדיחות פה ושם דיונים פנים אל פנים ניהלנו לרב בדרך בין ירושלים לתל אביב או באחד הבתים, בתל אביב אצלו או אצלי. כשהיה מטפס עם התיק החום הגדול והכבד שלו את כל הקומות. לשיחות בביתי היה ערך נוסף מבחינתו של דודו כי לעיתים קרובות קיבל בשמחה את הזמנתנו להצטרף לארוחת הערב. לא היה זה סוד שדודו היה נהנתן באוכל ("סוד" גלוי ונראה לעין ומעורר תהייה לפעמים רק אצל דודו עצמו). לדודו היו המון תכניות מענינות ומיוחדות והזמנת אמנים חדשים. רעיונות אלו שהיו פרי מחשבה פרוגרמטית מעמיקה, אבל לצערנו לא תמיד הן היו מעשיות מבחינת משיכת הקהל או האפשרויות התקציביות. דודו לא נטה לוותר בקלות אך בסופו של דבר תמיד השלים כשברור היה שלא ניתן יהיה להוציא את הדברים אל הפועל הגם שלעיתים זה חרה לו מאד. רק בשנים האחרונות הרחיבו טביאה ודודו את משפחתם באוגוסט 1998 נולד יובל. איזה אב גאה ומאושר היה דודו. מעכשיו הנסיעות נעשו מסובכות וכבדות עוד יותר אבל טביאה ודודו ניסו להיות יחד ועם הילד ככל שרק ניתן. בגיל שנה וחצי יובל היה מזהה מנגינות וכשהתחיל לדבר אחת המילים הראשונות היתה רחמיניוב (שהיה אז בתכנית של קונצרט שיובל היה נוכח בחזרות לקראתו) הנחת והכיף ממש נשפכו מדודו.

עד שבליל שבת 15 בספטמבר 2000 הגיע טלפון מטוקיו שדודו הלך מאתנו. היה זה אי - צדק נורא של הגורל שזימן לדודו עוד בן - יונתן שנולד חודשים אחדים מאוחר יותר. הוא חסר כל כך לטביאה ולבנים למשפחתו ולחבריו, הוא חסר לי...

גדעון פז
דצמבר 2001

לדודו באהבה

שיער אדמוני ומתולתל לפני ירח שעדיין חלב משוח עליהם, זה היה דוד שלון או דודו בגיל שלוש עשרה לערך כפי שהכרתי אותו.

הוא רצה ללמוד ניצוח, בזה אין כל חדש. רוב הנערים שעוסקים במוסיקה נמשכים כבמטה קסם אל המקצוע שיש בו ניחוח של עצמה שליטה באחרים ובמצב. דודו שניגן היטב היה נער שונה. הוא היה בן זקונים לאב שהיה כבר מבוגר מאד ואמא שהיתה אופנאית צמרת. בביתו שברחוב דיזינגוף ספג דודו, לבד מן הכינור, ערכי תרבות בשפע ודודו לא שכח אף פרט קטן. היה לו זיכרון פנומלי. חשבתי שזוהי תכונה שתעזור לו בעתיד אם אכן יתמיד בעניין הניצוח. ההתקדמות שלו היתה כל כך מהירה וחשבתי שצריך לתת לו אפשרות לנצח בזמן אמת על משהו שיהיה מכובד מאד. בזמן זה הייתי עסוק יומם ולילה בהעלאת המחזה המוסיקלי "המכשפה" בתיאטרון של גיורא גודיק. דודו ישב לידי בכל החזרת וקלט במהירות כל צליל וכל תו של פרטיטורה ואז התחילו ההופעות. הבכורה עברה בהצלחה וכך גם השבוע הראשון. החלטתי להעיז ולתת לדודו לנצח על המחזמר כולו. הדבר נודע לגודיק שהשתולל מכעס וצרח עלי: איזה חוסר אחריות מצידך! אתה מפקיר מחזמר בידיו של הזאטוט הזה. (דודו היה באותה עת כבן 16 ונראה צעיר מגילו בהרבה). אחר דין ודברים מייגע הצלחתי להרגיע את גודיק הזועם. דודו ירד אל מקום מושב התזמורת, הוא לא היה גבוה במיוחד כל מה שראה הקהל היה הבלורית האדמונית שלו. בשקט ובשלווה הוא סגר את הפרטיטורה שלפניו. הנגנים היו די המומים. הוא הרים את הידיים וניצח על כל הערב מן הזיכרון. היתה זו בשבילו וגם בשבילי הצלחה מסחררת וכך הפך דוד שלון להיות מנצח.

זוהי רק ההתחלה וזהו אחד מאין סוף הסיפורים שאפשר ואולי צריך לספר על דודו אני מקווה שיום אחד אמצא את הכוח ושלוות הנפש לספר אותם באריכות ובצורה רצינית. דודו היה לי כמו בן ולכן חסרונו מתמיד את עצמו ואין לו בנפשי רפואה.

נעם שריף

דודו.

קשה, קשה מאד לכתוב על דודו בלשון עבה. עדיין בלתי נתפס מבחינתי. בן גילי שאמור היה כעת להיות באמצע החיים, בשיא הקריירה, ובגילוי החוויה החדשה עבורו, של אבהות אותה הספיק אמנם לחוות למזלו, אך רק במעט. והנה נקטע הכל באחת, באכזריות, ללא הסבר. דודו, ההיגיון המבריק ומהיר התפישה לא היה מוכן בוודאי לקבל דבר מר כל כך אי רציונאלי כמו מוות פתאומי, בלתי צפוי ולא הכרחי. לו היו מעלים בפנינו אפשרות שרירותית שכזו בוודאי היה פוטר אותה בחיך והנף יד מבטלת. הדבר לא תאם את תפיסת העולם האופטימית שלו.

אני זוכר את דודו מאז גיל תשע כשלמדנו שנינו באותה כיתה מקצועות תיאוריה בקונסבטוריון למוסיקה ברח' לילינבלום בתל אביב. מאז הצטלבו דרכינו לא אחת - באקדמיה בתל אביב, בתזמורת צה"ל (בה הכיר גם את אשתי, מימי). ובעת לימודי בניו יורק, כשבא לבקרנו מלא סיפורים כרימון. הכשרון המוסיקלי הטבעי שלו, האינטליגנציה הבלתי רגילה והזיכרון הפנומנאלי היוו מקדמה מבטיחה כבר בהיותו עול ימים, ודרכו להצלחה היתה די ברורה. עוד מתחילת דרכו לאחר שחזרנו לארץ התהדקו עוד יותר קשרי הידידות בינינו ואליה נוספה צלע רביעית ומשמעותית ביותר - אשתו, הווילנית טביאה צימרמן, אתה גם נוצרו קשרי ידידות נפרדים בזכות העבודה המשותפת שלה ושלי במסגרת "יחידת הנגנים הצעירים" שליד מרכז המוסיקה משכנות שאננים. בשלב מסוים יזם דודו הזמנת יצירה ממני עבור התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור. היה זה תענוג עבורי כמלחין לחוות את הרצינות הבלתי רגילה, המצפונית, המקצועית ותשומת הלב שבהן ניהל את החזרות על יצירתי. היה זה שלב נוסף וחדש שהעמיק את ידידותינו רבת השנים.

ולסיום, אחת התמונות אתך שאזכור, קשורה לפסטיבל דוברובניק, בו שהינו מספר ימים בגלל הופעות שהיו לנו שם. בילינו יום אחד בחיק הטבע - טביאה, דודו, יובלי ואני. לא אשכח את התמונה על האי הקטן אליו נסענו במעבורת, כשדודו מאושר, משחק ומשתובב עם יובלי. אכן היתה צפונה כאן התחלה חדשה, כמה כואב שלא תתגשם.

יהי זכרו ברוך.

מנחם ויזנברג

דודו יקר

חלפה קצת יותר משנה, ואני מתגעגע אליך. הזיכרונות באים, לפעמים בזמנים "טבעיים" - מנצח שמנצח על יצירה שניגנתי אתך, או בזמנים שונים שאינני מנסה להבין את הגיונם, אבל נהנה מעצם הזיכרון. אני זוכר כשבמלחמת - המפרץ באת והקלטנו אתך את "פטרושקה". זו היתה תחילת "התקופה של דודו" בתזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור. אני זוכר את "בריאת העולם" שעשית. עלית על הבמה, עצמת את העיניים, הרמת את ידיך, ולפני שהורדת אותן, רק מלראות את הנחישות שעל פניך, ידעתי שיהיה קונצרט מצוין. ובאמת כך היה - אחד מרבים בארץ ובחו"ל. בשבת שלפני תחילת החזרות ל"חליל 3000", נפגשנו בביתו של שלמה להשמיע לך את היצירה. שלמה היה התזמורת, אני בחליל ואתה עקבת וסימנת בפרטיטורה סימונים ראשונים. כשסיימנו את הפרק הרביעי, כששנינו הסתכלנו אליך "בציפייה דרוכה", מחכים לתגובתך. אתה נאנחת ואמרת בשקט כאילו לעצמך "איך אני עושה את מפצח האגוזים אחרי זה..." קצת נפגעת שאחרי נגינה של יותר משעה, זו היתה תגובתך הראשונה. רק אחרי הבכורה הבנתי, שאתה ידעת לפנינו את האימפקט שיהיה ליצירה.

אני זוכר את החיוך שלך בסוף הקדנציה של "חליל 3000" כשאני פוקח את עיניי. החיוך הזה יחסר לי יחד עם הכשרון, הידע, הרגישות, היכולת ומעל הכל האנושיות שבך.

שלך נעם

קווים לדמותו של דודו

דודו היה ההתגלמות של הישראלי היפה. יליד וחניך הארץ שבכל התקופות הממושכות של שהותו בנכר, בלימודיו ובפעילותו המוסיקלית, שמר תמיד על קשר הדוק עם ישראל, עם אמו, משפחתו וחבריו הרבים.

דודו היה בעל אישיות חמה ומשובבת, חוש הומור בריא, וידע גם לצחוק על עצמו. הכיר בערכו הוא. אך היה חף מכל התשואות. דרש רבות מעמיתיו ועוד יותר מעצמו.

היה מוסיקאי בחסד שרבים מגדולי המוסיקאים, ביניהם ליאונרד ברנשטיין, העריכו את כשרונו ויושרו האמנותי. סולנים רבים נהנו לנגן ולשיר תחת שרביטו ומלחינים רבים וחשובים הפקידו בידיו ביצועי בכורה של יצירותיהם. כך הנס וורנר, הנצה, אנרי דיטייה וגודפריד פון איינם, לצד רבים מהמלחינים הישראליים שאת יצירותיהם הירבה לבצע בארץ ובעולם.

דוגמא להמחשת אישיותו המוסיקלית: כאשר הוזמן לנצח על הסימפוניה השביעית של מהלר עם התזמורת הסימפונית של רשות השידור האיטלקית ברומא השקיע את כל מרצו וידענותו בחזרות על יצירה קשה זו, אולם כאשר נתקל בגישה לא ראויה מצד הנגנים הוא לא היסס לבטל את הקונצרט.

היה לדודו זיכרון פנומנלי ואהב לנצח בעל פה. במשך הזמן על מנת להעניק לעמיתיו המוסיקאים הרגשה טובה יותר נהג לשים את הפרטיטורה על דוכן המנצחים, אף כי לא אחת נשארה סגורה.

דודו אהב אתגרים. כך היה כאשר הוזמן על ידי פון איינם להכין ולנצח על הבכורה העולמית, במסגרת פסטיבל וינה, של האופרה שלו "נישואי ישו". השערורייה סביב נושא האופרה לא מנע מדודו להשקיע את כל מרצו וכשרונו בהעלאה מוצלחת של היצירה. הוא נהנה מאד מהעבודה המשותפת עם המלחין, עם הבמאי המנוח הגדול ג'ץ פרידריך וצוות הזמרים הבינלאומי.

דודו היה נכון להאזין ולהתחשב בדעותיהם של עמיתיו המוסיקאים אך כאשר גיבש, אחרי לימוד מעמיק, אינטרפרטציה מסוימת ליצירה עליה עמד לנצח, השכיל להנחיל אותה במיטב כשרונו.

בנצחו על האופרה "פידליו" באופרה הממלכתית של וינה גילה את אותו כשרון הנחלת האינטרפרטציה שלו, למרות שזמרת הסופראן שגילמה את לאונורה גילתה מידה של "עצמאות יתר". על כך זכה לתשבחות והערכה מצד עמיתיו והביקורת המוסיקלית.

בשנים האחרונות מונה למנהל האמנותי של התזמורת הפילהרמונית של לוקסמבורג. אתגר היה לו במינוי זה כי נתנה לו האפשרות על ידי האיחוד האירופאי לקבל לתזמורת את מיטב הנגנים ולהפוך את התזמורת בהנהגתו מתזמורת בינונית לגוף מוסיקלי ברמה בינלאומית. דודו לא זכה להשלים את המלאכה אך על הצלחתו בדרך להגשמתה תעיד הביקורת של המוסיקולוג הבריטי רוג'ר ניקולס בירחון "גרמופון" (מאי 2001) על היצירה האחרונה שהקליט עם התזמורת - מוסיקה לבלט של גבריאל פייירנה. וכך כותב ניקולס: "התקליטור שלפנינו היא עדות לכשרונו הגדול של דודו שלון, שנפטר זמן קצר לאחר סיום הקלטת היצירה. הנגינה של התזמורת היתה ברמה הגבוהה ביותר. על פי העדות שלפנינו מותו היא אבדה גדולה". דודו היה חבר קרוב וידיד אישי יקר אשר יחסר לנו מאד. אולם היה בראש וראשונה בעל אהוב לטביאה, כאשר פסגת אושרו היתה "עשיית מוסיקה" עמה (גם בהרכבים קאמריים) ואב גאה לבנו יובל. את בנו הצעיר יונתן כבר לא זכה לראות.

עתה דודו הניח את שרביט הניצוח שלו לעד ואנו עדיין ממשיכים למחוא לו כף.

מיכאל (מישה) פלד
דצמבר 2001

לזכרו של דודו

דרכינו הצטלבו לפני שנים רבות. אותם ימים, שנות השמונים המוקדמות, הייתי אז מאסטרנטית באקדמיה למוסיקה, ניגנתי כחלילנית ממלאת מקום בתזמורת הסימפונית חיפה. דודו הגיע כמנצח אורח לסדרת הקונצרטים. עד מהרה כבש את התזמורת בקסמו החברי, הבלתי אמצעי. דודו היה עדיין מנצח צעיר, אך כוכבו כבר החל לדרוך בשמי המוסיקה בעולם, ובכל זאת הוא היה מאד צנוע ואמיתי, חף מכל מניירות של מאסטרו...

הוא ביצע בין היתר, את הרפסודיה הספרדית של לאלו, עם הכנר רוברט קאנטי, ותחת שרביטו הפכה האווירה באודיטוריום קסומה סוערת ומסתורית. הנגינה בתזמורת בניצוח דודו היתה חוויה אמנותית מעשירה ומרתקת. יש מנצחים עמם אתה מנגן מתוך יראה, מאויים קמעה... דודו לא נמנה עמם. עם דודו יכולת לנגן מתוך אהבת המוסיקה, להיסחף עם היצירה... ללא כל איום... דודו ניחן בשמיעה אבסולוטי, "אוזן מצויינת" בלשון המוסיקאים, וזיכרון פנומנלי, שאפשר לו לנצח בע"פ, כשאוזנו קשובה לכל צליל העולה מכל כלי בתזמורת ועל אף זאת הוא התגלה כמנצח רגיש, המרכין ראש תמיד בפני המלחין.

את הנסיעות בקו ת"א - חיפה, לחזרות ולקונצרטים עשיתי בחברת דודו. הוא טרח להציע לי טרמפ במכוניתו. בנסיעות הארוכות האלה נקשרה ידידות בינינו. הוא סיפר על חייו, על העבודה במחיצת לאונרד ברנשטיין, על הזוהר ועל ההצלחות אך גם על המחיר שגובה הקריירה הבינלאומית, הבדידות למרות האהבה והחום שהרעיפו עליו במרכזי המוסיקה הגדולים בעולם... הוא התעניין בלימודי, בתכניותי, והעניק לי הרבה עידוד ואף כמה עצות יקרות (שבדיעבד התגלו כפניני חכמה).

באחד הימים נטל את ידי בהחלטיות "בואי, אראה לך מהי תמצית הישראליות בעיני... " ולקח אותי משתוממת אל התחנה המרכזית הישנה (באותם ימים העברית היתה עדיין השפה השולטת באזור). ושם בין דוכני הפירות והירקות הצבעוניים, עצם להרף עין את עיניו, ונשם לראותיו בהנאה גלויה את ניחוחות הפירות המעורבים באוויר המפויח וחיך למשמע הקריאות הקולניות של הסוחרים, הצופרים וההמולה סביב כמבקש לנצור רגע יקר "את לא מתארת לעצמך כמה אני מתגעגע לכל זה כשאני בחו"ל... תמצית הלונט בהתגלמותו..."

השנים חלפו החיים כדרכם לקחו כל אחד מאתנו למחוזות אחרים, הקריירה של דודו נסקה להיכלי המוסיקה היוקרתיים בעולם באחד הימים, בשלהי שנות התשעים, הגיע אלי טלפון מהתזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור, היה זה דודו, שכיהן באותם שנים כמנצח ראשי בתזמורת זו, הוא הציע לי מישרה בתזמורת, סיפר לי שהתעניין וידע את הקורות אותי במהלך כל השנים האלה. הידידות נשמרה ממרחקים דודו כבר היה מנצח בעל עמדה בכירה, נחל כבוד רב כמוסיקאי ישראלי בתבל, אך הענווה נותרה בו ופשטות ההליכות. מעולם לא דבק בו רבב של התנשאות, הוא קיבל את פני במאור פנים, חביב כתמיד. ושוב הציע לי לעלות לירושלים עמו במכוניתו, השלים באזני את הקורות אותו בשנים האחרונות, איך מצא סוף סוף את אושרו ואת אהבתו בדמות טביאה, הקים בית, סיפר על הקריירות הזוהרות שלו ושל רעייתו. כשהגענו לתאטרון ירושלים, למרות טרדות הניהול שהיו על כתפיו, הקדיש לי את מלוא תשומת הלב, הציגני בפני אנשי התזמורת קשוב לשאלותי, הציג בפני את התזמורת ובעיותיה.

כזה היה דודו, מין תערובת בלתי אפשרית של צבר ישיר ואמיתי, תוכו כברו, עם ג'נטלמן מושלם, צנוע ונעים הליכות, מוסיקאי מעמיק משכמו ומעלה, ועם זאת שובה לב בחביבותו. מעולם לא לקח את ההצלחה כמובן מאילו, תבע מעצמו מעל לכל, המשמעת שלו מצאה ביטוי בין היתר בכך שנטל עמו לכל מסעותיו קשת של כינור ופיה של קרן, כדי שיוכל לשאול קרן או כינור מנגן תזמורת כלשהו, ולהתאמן, להיות בכושר גם כנגן מהשורה, לא רק כמנצח. "עלי להיות קרוב לכלי הנגינה, לא לשכוח את נקודת המוצא שלי" הסביר.

ירדנו לשפלה, הנסיעה מירושלים לת"א היתה הפעם האחרונה בה ראיתי את דודו ושוב השיחה קלחה הוא היה כה אופטימי, המון תכניות לעתיד, המון קונצרטים צפויים. בהתלהבות דיבר על משפחתו הצעירה, על התינוק לו הם מצפים "מקווה שתקבלי את ההצעה, ונוכל לעבוד יחד שוב"...

דבורית אורן

לדודו באהבה

"טוב שם טוב משמן טוב" קהלת

"כמה הולך שמן טוב? מקטון ועד לטרקלין
ושם טוב? מסוף העולם ועד סופו" - יבמות ט"ז.

שנה, 365 ימים, רגעים וחלומות שנגוזו...
דוד השם שנתנו לו אביו ואמו.
"דודו" בפי חברים וקרובים, שם ישראלי
וכל כך רחוק מדימוי ה"מאסטרו".
דודו החייכן עם ההומור ופניו הצעירות והמאירות
"מאסטרו דוד שלון" ששמו כמנצח רב כשרון
ניגן לפניו ברחבי העולם.
לכל אחד זה "דודו שלו והזכרון ממנו"
את המנגינה הבלתי גמורה שנקטעה באיבה,
נזכור בחום ואהבה.

ל.ו.פ.
ירושלים

ל
ד
ד
ו
י
ר
א
ה
ת
ה
ת
ה

The
Jerusalem
Symphony
Orchestra
IBA

התזמורת
הסימפונית
ירושלים
רשות השידור